

Programske smernice svetovalnega dela v vzgojno-izobraževalnih zavodih (ključni poudarki posodobljenega dokumenta)

Portorož, 28. 3. 2024

Matejka Lovše

Ekspertna skupina za svetovalno delo v vrtcih, šolah in dijaških domovih (imenovana junij 2022)

- dr. Brigita Rupar, predsednica, Zavod RS za šolstvo
- mag. Zlatka Gazvoda, Osnovna šola Center Novo mesto
- doc. dr. Petra Gregorčič Mrvar, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za pedagogiko in andragogiko
- as. dr. Kaja Hacin Beyazoglu, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za psihologijo
- doc. dr. Nika Jenko, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko in Osnovna šola Roje
- as. dr. Tadeja Kodele, Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani
- Mija Koderman, Vrtec Šentvid
- Andreja Križan Lipnik, JVIZ Vrtec Rogaška Slatina
- izr. prof. dr. Mojca Kukanja Gabrijelčič, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem, Oddelek za inkluzivno pedagogiko
- mag. Samo Lesar, Dijaški dom Bežigrad Ljubljana
- Matejka Lovše, Zavod RS za šolstvo
- mag. Tamara Malešević, Zavod RS za šolstvo
- Marija Mohar, Osnovna šola Gradec
- red. prof. dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za psihologijo
- doc. dr. Milko Poštrak, Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani
- mag. Barbara Stožir Curk, Osnovna šola Solkan
- mag. Mojca Šušek, Srednja ekonomska šola in gimnazija Maribor
- doc. dr. Tomaž Vec, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za socialno pedagogiko
- Anja Vidmar, Gimnazija Ledina Ljubljana

Članice do februarja 2023:

mag. Cvetka Bizjak, Zavod RS za šolstvo,

dr. Tatjana Ažman, Zavod RS za šolstvo

izr. prof. dr. Katja Košir, Pedagoška fakulteta UM, oddelek za psihologijo

Temeljna izhodišča za posodobitev:

- strokovna literatura in viri,
- analize in raziskave, sklepi konferenc, monografije in drugi viri ter nova teoretska dognanja,
- izkušnje praktikov:
 - fokusne skupine (v šol. l. 2022/2023),
 - študijska srečanja (šol. l. 2022/2023 in 2023/2024).

Upoštevali smo spremenjene razmere v praksi (vpliv usmerjanja OPP in obremenitev SD z DSP, vpliv pandemije in porast duševnih težav, nove tehnologije in zasvojenosti ...).

Ohranili smo obstoječi model svetovalne službe.

PROGRAMSKE SMERNICE SVETOVALNEGA DELA V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH ZAVODIH (v nadaljevanju PS)

Splošna izhodišča in skupna področja predstavljajo **najširši okvir delovanja** svetovalnih delavcev.

- **SPLOŠNA IZHODIŠČA**
 - **namen** svetovalnega dela
 - **temeljna načela kot okvir delovanja** (strokovnosti, strokovne avtonomnosti in odgovornosti, sodelovanja, interdisciplinarnosti in timskega dela; aktualnosti in razvojne usmerjenosti)
 - **ravni delovanja in izvedbeni koraki**
 - **pogoji** (znanje, kompetence, materialni in delovni pogoji ter pogoji za strokovni razvoj svetovalnih delavcev)
- **SKUPNA PODROČJA**
 - področja svetovalnega dela v vrtcu,
 - področja svetovalnega dela v osnovni šoli,
 - področja svetovalnega dela v srednji šoli in dijaškem domu.

Osnovna področja delovanja svetovalne službe

VZGOJNO DELOVANJE ZA VARNO, SPODBUDNO IN VKLJUČUJOČE OKOLJE

- soustvarjanje vključujoče, varne in sodelovalne kulture in klime VI ustanove, timskega dela, povezovanja, odnosov in komunikacije med vsemi

CELOSTNI RAZVOJ OTROK/ UČENCEV/ DIJAKOV

- spodbujanje blagostanja in optimalnega razvoja

IGRA IN UČENJE OTROK/ UČENJE IN POUČEVANJE

- izboljšanje kakovosti učenja in poučevanja

UVAJANJE NOVINEV IN PREHODI OTROK V VRTCU/ VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI PREHODI

- vpis otrok in podpiranje ustreznega kariernega razvoja otrok in mladostnikov

RAZVOJ VRTCA/ŠOLE IN LASTNI PROFESIONALNI RAZVOJ

- **soustvarjanje/sodelovanje** vizije, dokumentov VI ustanove, sistema razvoja kadrov in profesionalnega razvoja

Osnovni okvir delovanja svetovalnega dela tvorijo:

TEMELJNA NAČELA (ETIKA)

KORAKI POTEKA (analiza in ocena stanja, opredelitev skupnih ciljev in aktivnosti, sprotno spremljanje procesa in uresničevanja nalog ter evalvacija in doseganje ciljev)

TRI RAVNI DELOVANJA.

Ključni elementi posodobitve:

- Ohranja se **kontinuiteta s preverjenimi koncepti**, predvsem s Programskimi smernicami (Čačinovič Vogrinčič in drugi, 1999).
- Postavlja se **konceptualni okvir svetovalnega dela**, ki hkrati upoštevata kontekst VI (potrebe in okoliščine) v aktualnem času ter želeno smer razvoja svetovalnega dela po celotni vertikali znotraj sistema vzgoje in izobraževanja.
- Poudari in ohrani se osnovni koncept na:
 - **razvojnih in analitičnih oz. razvojno-preventivnih nalogah,**
 - **svetovalno-sodelovalnem (včasih posvetovalnem) odnosu.**
- Izpostavi se pomen **izobraževanja, samorefleksije in povezovanje v strokovne skupnosti svetovalnih delavcev.**

- Poudari se **avtonomija** svetovalnega delavca: izbira nalog glede na aktualne potrebe in cilje vzgojno-izobraževalnega zavoda ...
- Doprinos svetovalnega delavca k skrbi za varno, spodbudno in **vključujoče** vzgojno-izobraževalno okolje.
- Razvojni in preventivni programi svetovalne službe temeljijo na **evalvacijah, ocenah stanja** oz. **ugotovljenih potrebah** otrok in mladostnikov.
- Usmerjamo k uporabi preverjenih, znanstveno podprtih in na dokazih temelječih preventivnih dejavnostih.